

Guggenheim Urdaibai Stop plataformak Muruetako Teileria zaharra babesteko eskatu du, itsas-lehorreko jabari publikoan sartzeko aukeraren aurrean

Plataformak Eusko Jaurlaritzari, Bizkaiko Foru Aldundiari eta Muruetako Udalari eskatu die teila eta adreilu fabrika zaharraren aztarnak osatzen duten multzoa babesteko: tximinia, Hoffmann labea eta gainerako egitura industrialak.

Busturialdea, 2026ko ekainaren 8a.

Guggenheim Urdaibai Stop plataformak formalki eskatu du **Muruetako Teileria zaharraren** ondare-babesa, Urdaibaiko itsasadarraren ezkerraldean kokatua, Euskal Herriko Kostas Demarkazioak eremu horretako **itsas-lehorreko jabari publikoaren** mugaketa aldatzeko prozedura abiatu duelako.

Joan den **2026ko maiatzaren 5ean**, **apeo** ekitaldia egin zen; tramite horren bidez, Kostasek mugaketa berriaren behin-behineko lerroa erakutsi zuten. Berrikuspen horrek gutxi gorabehera **M-56 eta M-65** erpinen arteko tarteari eragiten dio, eta 2024ko irailaren 19ko ekinozio-marea bizi gorenaren ondoren dator: Kostaldeek egiaztatu zuten urak ia lursail osoa hartu zuela, trenbideari eusten dion ezpondaraino iritsiz.

Kostasen dokumentazioak berak jasotzen du eremu horrek **Teileria** izena duela, bertan antzina teila fabrika bat egon zelako, eta gaur egun oraindik ere haren egosketa-labea eta tximinia kontserbatzen direlako. Plataformaren ustez, datu hori funtsezkoa da: lurzoruaren sailkapen-aldaketa ezin da izapide administratibo huts gisa tratatu. Balio historiko, industrial, arkitektoniko, paisajistiko eta kulturala duen gunen baten aurrean gaude.

Teileria zaharrak honako elementu hauek kontserbatzen ditu: **32 metro inguruko adreiluzko tximinia industrialia, Hoffmann motako labea**, fabrika-eraikinen aztarnak, zeramika-ekoizpenari lotutako espazioak eta garraioarekin lotutako elementuak, hala nola trenbideko geraleku zaharra eta ontziralekua. Ez da tximinia isolatu bat: **Urdaibaiko estuarioari lotutako industria-paisaia oso bat da.**

Egoera horren aurrean, Guggenheim Urdaibai Stop plataformak eskaerak aurkeztu ditu hiru erakunderen aurrean:

- **Eusko Jaurlaritzari**, multzoa **Babes Bereziko Kultura Ondasun** izendatzeko espedientea abiaraz dezan, edo, subsidiarioki, **Babes Ertaineko Kultura Ondasun** gisa izenda dezan.
- **Bizkaiko Foru Aldundiari**, multzoaren ondare-balioa azter dezan eta babes- eta kontserbazio-neurriak bultzatu ditzan.
- **Muruetako Udalari**, tximinia, labea eta horiei lotutako aztarnak **Udaleko Ondasun Babestuen Katalogoan** sar ditzan, babes-maila nahikoarekin.

Plataformak gogorarazi du lursail horiek itsas-lehorreko jabari publikoan sartzeko aukerak eremuaren esparru juridikoa nabarmen aldatzen duela. Hala ere, **Kostasek ez du kultura-ondarea babesten**: jabari publikoaren gainerako erabilerak eta esku-hartzeak arautu ditzakete, baina ondare-babesa kultura, ondare eta hirigintza arloetan eskumena duten erakundeei dagokie.

Horregatik, Guggenheim Urdaibai Stop plataformak ezinbestekotzat jotzen du **mugaketa-prozesua amaitu baino lehen edo prozesu horretan bertan** jardutea, eta ez hondatzea, eraistea edo esku-hartze desegoki bat gertatu ondoren, kaltea atzeraezina denean.

Muruetako Teileria ez da baliorik gabeko hondakin bat. Industria-memoria da, kultura-paisaia da eta Busturialdearen ondarea da. Teileria babestea Urdaibairen historia bizia babestea da.